

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.011.01.2015
P/15/076

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/076 – Realizacja przez powiatowe urzędy pracy programów specjalnych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie ¹
Kontrolerzy	Iwona Gołębiowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93668 z dnia 5 maja 2015 r. (dowód: akta kontroli str.1,2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach ² , ul. Koszarowa 4 (72-300).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Smoleńska – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Gryficach ³ od 1 marca 2011 r. ⁴ (dowód: akta kontroli str.3)

II. Ocena kontrolowanej działalności.⁵

Ocena ogólna

Urząd przygotował trzy programy specjalne po dokonaniu analizy i diagnozy rynku pracy, zgodnie z wymogami § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2009 r. w sprawie programów specjalnych⁶ i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie programów specjalnych⁷. Doboru uczestników i partnerów programów specjalnych dokonano zgodnie z wymogami określonymi w tych programach.

Urząd na realizację dwóch programów w 2012 r.⁸ i jednego – w 2014 r.⁹ pozyskał środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej¹⁰ w łącznej wysokości 3.100,4 tys. zł, co pozwoliło zaktywizować 365 osób bezrobotnych.

Programy specjalne zrealizowano osiągając wyższe niż założono efekty. Spośród osób, które ukończyły programy specjalne 313 osób (85,8%) w okresie do trzech miesięcy po zakończeniu programów uzyskało zatrudnienie. Jednakże okres zatrudnienia, zwłaszcza po ukończeniu staży był na minimalnym poziomie, tj. 1 miesiąca.

Efektywność kosztowa realizacji była wyższa niż zakładano, co wskazuje na oszczędne wydatkowanie środków przez Urząd.

¹ Zwana dalej „NIK”.

² Zwany dalej „Urząd” lub „PUP”

³ Zwana dalej „Dyrektor Urzędu”

⁴ Na podstawie uchwały Nr 26/13/11 Zarządu Powiatu w Gryficach z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie powierzenia stanowiska dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Gryficach

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

⁶ Dz. U. Nr 50, poz. 401 ze zm., zwane dalej „rozporządzenie MPiPS z 2009”

⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 638, zwane dalej „rozporządzenie MPiPS z 2014”

⁸ Program specjalny skierowany do osób do 30 roku życia pn. „Aktywna młodzież”, zwany dalej „programem 30-/2012” oraz program specjalny skierowany do osób powyżej 50 roku życia pn. „Najwyższy czas”, zwany dalej „programem 50+/-2012”.

⁹ Program specjalny Nr 1/2014 zwany dalej „programem z 2014 r.”

¹⁰ Zwany dalej „MPiPS”

Zastosowane przez Urząd instrumenty i usługi rynku pracy, a także specyficzne elementy wspierające zatrudnienie¹¹ były zgodne z przepisami. Wszystkie osoby bezrobotne uczestniczące w programie objęte zostały SEWZ.

Urząd na bieżąco monitorował realizację programów specjalnych, prawidłowo kontrolował zgodność ich wykonania z umowami, weryfikował m.in. zasadność dokonanych wydatków podlegających refundacji. Przyjęte przez Urząd formy kontroli i monitoringu były skuteczne.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nierzetelnego sporządzenia dwóch sprawozdań finansowych z realizacji programów specjalnych w 2012 r. Wydatki wykazane w sprawozdaniu z realizacji programu 30-/2012 zaniżono o 8.046,44 zł, a wydatki wykazane w sprawozdaniu z realizacji programu 50+/2012 zawyżono o 233,82 zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

1. Rzetelność i prawidłowość przygotowania programów specjalnych.

1.1. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011 – 2014 liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie spadła o 652 osób (87,7%) z 5290 w 2011 r. do 4638 w 2014 r., w tym liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy - spadła o 141 osób (9,8%) z 1445 osób w 2011 r. do 1304 w 2014 r. Bezrobotni w wieku do 25 roku życia¹² stanowili na koniec 2011 r. 22,7 % ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, a na koniec 2014 r. 17,0%, natomiast bezrobotni powyżej 50 roku życia¹³ na koniec 2011 r. stanowili 21,8% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, a na koniec 2014 r. 26,9%.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych 25(-) spadła w kontrolowanym okresie o 411 osób (o 34,2%) z 1201 w 2011 r. do 790 w 2014 r., w tym pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowili 26,0%, tj. 107 osób (ich liczba spadła o 44,0% z 243 osób w 2011 r. do 136 w 2014 r.).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych 50(+) wzrosła o 97 osób (8,4%) z 1152 osób w 2011 r. do 1249 w 2014 r., w tym pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowili 17,5%, tj. 17 osób (ich liczba wzrosła o 4,5% z 376 osób w 2011 r. do 393 w 2014 r.)

(dowód: akta kontroli str.6)

Dyrektor PUP¹⁴ wyjaśniła, że „Wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia w latach 2011-2014 jest następstwem wydłużenia wieku emerytalnego o 2 lata w przypadku mężczyzn i o 7 lat w przypadku kobiet. Wydłużenie wieku emerytalnego skutkowało zmianą kategorii wiekowych osób bezrobotnych wykazanych w załączniku 1 do sprawozdania MPiPS-01. Na koniec roku 2011 w najstarszej grupie wiekowej „60-64 lata” zarejestrowanych było 99 osób. Na koniec roku 2014 w najstarszej grupie wiekowej „60 lat i więcej” zarejestrowanych było 219 osób.”

(dowód: akta kontroli str.8, 9)

Ponadto w kontrolowanym okresie wzrosła liczba zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych o 32 (tj. o 20,1%) z 159 osób w 2011 r. do 191 w 2014 r. oraz ponad czterokrotnie – liczba zarejestrowanych bezrobotnych po

¹¹ Zwane dalej „SEWZ”

¹² Dalej „25(-)”

¹³ Dalej „50(+)”

¹⁴ Dalej „Dyrektor Urzędu”

zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego w latach 2011 – 2014, tj. o 62 osoby z 16 na koniec 2011 r. do 78 osób w 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 6)

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że „Powodem wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego w latach 2011-2014 jest wzrost liczby osób które zrealizowały kontrakt socjalny w latach 2012 (163 osoby) oraz 2013 (160 osób) w stosunku do roku 2011 (134 osoby). Z danych uzyskanych od Ośrodków Pomocy Społecznej wynika, iż w latach 2012-2014 kontrakt socjalny ukończyło łącznie 435 osób. Jednocześnie informuję, iż Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach nie ma wpływu na liczbę kontraktów socjalnych zawieranych przez Ośrodki Pomocy Społecznej z uczestnikami. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, iż nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 27 maja 2014 roku usunęła z katalogu osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy osoby po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego. (...) Przyczyną wzrostu liczby zarejestrowanych niepełnosprawnych jest fakt, iż Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Gryficach w latach 2012-2014 wydał łącznie 4264 orzeczenia o niepełnosprawności (w tym 3569 dla osób niezatrudnionych) w stosunku do 1750 orzeczeń w roku 2011 (w tym 1529 dla osób niezatrudnionych).”

(dowód: akta kontroli str.10)

W latach 2011-2014 nastąpił spadek liczby bezrobotnych w kategorii:

- 1) osób bez kwalifikacji zawodowych (o 314 tj. o 16,8%),
- 2) osób bez wykształcenia średniego (o 434 tj. o 13,3%),
- 3) osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (o 208 tj. o 28,2%),
- 4) osób, które nie podjęły zatrudnienia po odbyciu kary pozbawienia wolności (o 6 tj. 5,5%),
- 5) kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 35 tj. o 5,2%).

(dowód: akta kontroli str. 6)

Według stanu na 31 marca 2015 r. w Urzędzie zarejestrowanych było 4.831 bezrobotnych, w tym 51,3% (2.476) stanowiły osoby długotrwale bezrobotne¹⁵. Bezrobotni w wieku do 30 lat¹⁶ stanowili 31,3% (1.510 osób) wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych, a w wieku powyżej 50 lat¹⁷ – 26,7% (1.291 osób). W porównaniu do stanu na 31.12.2014 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 31.03.2015 r. wzrosła o 193 osoby (4,2%), w tym: w grupie osób 30(-) o 64 osoby (4,4%) i w grupie 50(+) o 42 osoby (3,4%). W obu omawianych grupach spadła liczba długotrwale bezrobotnych tj. o 36 osób (5,4%) w grupie 30(-) i 84 osoby (10,1%) w grupie 50(+).

(dowód: akta kontroli str. 7)

W wyniku badania losowo dobranych 10 spraw, z próby 60 poddanych analizie w dalszej części niniejszego wystąpienia, potwierdzono rzetelność danych wprowadzanych do systemu informatycznego SYRIUSZ¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 355)

¹⁵ Tj. pozostający w rejestrze PUP łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

¹⁶ Zwani dalej „bezrobotni 30(-)”

¹⁷ Zwani dalej „bezrobotni 50(+)”

¹⁸ Zwany dalej „SYRIUSZ”

1.2. Przygotowanie programów specjalnych.

W kontrolowanym okresie Urząd realizował trzy programy, z tego dwa w 2012 r.¹⁹ „Aktywna młodzież” skierowany do 128 bezrobotnych do 30 roku życia i „Najwyższy czas” skierowany do 118 bezrobotnych powyżej 50 roku życia oba programy z terminem realizacji od 31 maja do 31 grudnia 2012 r. oraz jeden program w 2014 r.²⁰ skierowany do 119 osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy z terminem realizacji od września do 31 grudnia 2014 r.

Programy te opracowane były na podstawie art. 66b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy²¹, przepisów *rozporządzeń MPiPS z 2009 r. i z 2014 r.* oraz sporządzonych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej: „Zasad ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy MPiPS na do finansowanie programów specjalnych w 2012 r. skierowanych do osób powyżej 50 roku życia” z lutego 2012 r., „Zasad ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy MPiPS na do finansowanie programów specjalnych w 2012 r. skierowanych do osób do 30 roku życia z lutego 2012 r.” z lutego 2012 r. i „Zasad ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2014 r.” z dnia 9.07.2014 r.²².

Programy z 2012 r. realizowane były w ramach czterech instrumentów: dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, organizacja staży i organizacja robót publicznych. Do realizacji programu z 2014 r. zastosowano 3 instrumenty rynku pracy: refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, organizacja staży i organizacja robót publicznych. W programach z 2012 r. założono udzielenie usług rynku pracy w formie: porad indywidualnych z doradcą zawodowym, warsztatów aktywizacyjnych z liderem klubu pracy i pośrednictwa pracy, a w programie z 2014 r. - porad indywidualnych z doradcą zawodowym i pośrednictwa pracy. We wszystkich programach założono objęcie uczestników, w tym wszystkich bezrobotnych SEWZ. W obu programach z 2012 r. zaplanowano:

- wyposażenie każdego bezrobotnego w materiały instruktażowe w postaci „Vademecum poszukującego pracy” dla bezrobotnych objętych programem 30-/2012 oraz „Teczki karier dla osób poszukujących pracy po 50 roku życia”²³ dla bezrobotnych objętych programem 50+/2012,
- jednorazowe wsparcie pomostowe dla bezrobotnych rozpoczynających działalność gospodarczą²⁴ w kwocie 1 tys. zł;
- jednorazowe premie dla organizatorów robót publicznych i stażu za zatrudnienie uczestników programu na okres 3 miesięcy realizacji programu²⁵ w kwocie 500 zł za każdego zatrudnionego i po 1 tys. zł za zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

W programie z 2014 r. dla każdego bezrobotnego uczestnika programu zaplanowano premię motywacyjną w kwocie 500 zł.

¹⁹ Zatwierdzone 27.04.2012 r., finansowane na podstawie decyzji Nr DF-I-4021-ps-16-11-MK/12 z 22.05.2012 r.

²⁰ Zatwierdzony 8.08.2014 r., finansowany na podstawie decyzji Nr DF-I-4021-16-10-JW/14, 21.08.2014 r.,

²¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zm., zwanej dalej „upzirp”

²² Dalej odpowiednio: „Zasady do PS 50+”, „Zasady do PS 30-” i „Zasady na 2014 r.”

²³ „Teczka kariery osoby poszukującej pracy po 50 roku życia” zawierała: Zeszyt testowy pn.: „Skala motywacji osiągnięć SMO” według Czesława Noworol, książkę „Jak znaleźć pracę i nie zgubić po drodze siebie” Ewy Pióro, Pawła Burdzy i materiały przygotowane przez lidera klubu pracy na temat: analiza rynku pracy, samoocena, rozmowa kwalifikacyjna. Podobną zawartość miało „Vademecum...” z tym że materiały przygotowane przez lidera klubu pracy dostosowane były do potrzeb uczestników programu „Aktywna młodzież”.

²⁴ W celu ułatwienia startu młodym przedsiębiorcom

²⁵ W uzasadnieniu przytoczono, że projektodawca wyszedł z założenia, iż utrzymanie pracownika w przedsiębiorstwie przez dłuższy okres, poświęcenie pracodawcy i przekazanie umiejętności oraz związanie zatrudnionego z zakładem pracy, spowoduje, że dużo trudniej będzie się rozstać z takim pracownikiem.

We wszystkich 3 programach SEWZ nie przekroczyły progu 10% wartości całego programu²⁶

(dowód: akta kontroli str.126-131, 367, 388)

Podział zadań określony został w regulaminie organizacyjnym Urzędu oraz w zakresach obowiązków pracowników zajmujących się programami specjalnymi. Z dokumentów tych wynikało, że szczegółowe zadania z zakresu programów przypisano stanowisku do spraw programów²⁷, funkcjonującemu w ramach Działu Instrumenty Rynku Pracy, a pozostali pracownicy mieli zapisany obowiązek współpracy z innymi stanowiskami pracy w zakresie realizowanych zadań.

Nadzór nad przygotowaniem, realizacją i monitoringiem programów od 31.12.2012 r. prowadziła kierownik Działu Instrumentów Rynku Pracy oraz kierownik Działu Pośrednictwa Pracy w zakresie nadzoru nad pośrednikami pracy i kierownik Poradnictwa Zawodowego w zakresie nadzoru nad doradcami zawodowymi²⁸ i liderem Klubu Pracy odpowiedzialnym m.in. za organizację i prowadzenie zajęć aktywizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 22-50,54-57)

W Urzędzie brak było procedur wewnętrznych regulujących zasady i tryb opracowywania, realizacji i monitorowania wyników programów specjalnych.

(dowód: akta kontroli str. 36-38)

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że „Programy specjalne przygotowywane i realizowane są zgodnie z Zasadami ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie /dofinansowanie programów specjalnych w 2012 roku, Zasadami ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2014 roku, Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i rozporządzeniem w sprawie programów specjalnych”.

(dowód: akta kontroli str. 58-59)

W kontrolowanym okresie w przygotowanie i realizację programów specjalnych zaangażowanych było 23 pracowników Urzędu, w tym: 7 specjalistów ds. programów : 1 w zakresie obsługi stażu, 2 w zakresie obsługi robót publicznych²⁹ 2 w zakresie obsługi dotacji i refundacji i 2 w zakresie gromadzenia informacji, przygotowywania projektów, pozyskiwania środków, upowszechniania informacji, sporządzania sprawozdań i sporządzania analizy potrzeb lokalnego rynku pracy, 1 inspektor powiatowy ds. obsługi robót publicznych, 6 pośredników pracy³⁰, 7 doradców zawodowych w zakresie rekrutacji, w tym 2 prowadziło warsztaty aktywizacyjne (w ramach usług rynku pracy), 3 specjalistów ds. rozliczeń i ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 39-41)

²⁶ W programie 30-/2012 wskaźnik udziału SEWZ w kosztach ogółem wyniósł 3,71 %, w programie 50+/2012 – 3,41% i w programie z 2014 r. – 6,27%.

²⁷ Należały do niego następujące zadania: gromadzenie informacji na temat dostępnych źródeł finansowania programów na rzecz bezrobotnych oraz ustalanie wraz z innymi stanowiskami pracy w urzędzie kierunków aktywizacji subsydiowanej i prognozowanie potrzeb w tym zakresie, przygotowanie, realizacja i ocena efektów programów i projektów z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, opracowanie projektów pomocy bezrobotnym i pracodawcom, upowszechnianie informacji o realizowanych projektach, koordynowanie i monitoring realizacji projektów, planowanie i przygotowywanie wniosków na pozyskanie środków z różnych źródeł finansowania, kontrola faktycznie ponoszonych wydatków na realizację programów, płatności dokonywanych na rzecz beneficjentów ostatecznych oraz zgodności dokonywanych wydatków z obowiązującymi ustawami i przepisami wykonawczymi.

²⁸ Odpowiadającymi m.in. za opiniowanie wniosków bezrobotnych o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, świadczenie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy i możliwościach szkolenia i kształcenia.

²⁹ Jeden z nich do 19.12.2013 r.

³⁰ W zakresie przedstawiania bezrobotnym oraz poszukującym pracy możliwości pomocy wobec braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia, prowadzenia rekrutacji, wydawania skierowań do pracy, realizowania ofert pracy.

W Urzędzie nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji analitycznej kosztów obsługi programów specjalnych. Według kalkulacji Głównego Księgowego³¹ szacunkowe koszty wynosiły:

- 141.755 zł w 2012 r. z tytułu obsługi 2 programów, w tym koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi 22 pracowników zaangażowanych w obsługę programów - 130.222 zł i koszty administracyjne (materiały biurowe, papier, połączenia telefoniczne, zużycie energii elektrycznej, gazu, wody, koszt odprowadzenia ścieków) – 11.533 zł³²;
- 15.983,73 zł w 2014 r. z tytułu obsługi 1 programu, w tym koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi 22 pracowników zaangażowanych w obsługę programu - 14.197,73 zł i koszty administracyjne (materiały biurowe, papier, połączenia telefoniczne, zużycie energii elektrycznej, gazu, wody, koszt odprowadzenia ścieków) – 1.786 zł.

(dowód: akta kontroli str. 63-68)

1.3. Rozpoznanie potrzeb bezrobotnych.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z § 2 ust. 1 *rozporządzenia MPiPS z 2009 r.* opracowanie programów specjalnych w 2012 r. poprzedzono przeprowadzeniem analizy lokalnego rynku pracy z uwzględnieniem potrzeb bezrobotnych i pracodawców³³ oraz zidentyfikowanych głównych problemów rynku pracy z uwzględnieniem zakresu wynikającego z § 2 ust. 2 tego rozporządzenia. Rozpoznanie potrzeb bezrobotnych i rekrutację osób do uczestnictwa w programach specjalnych przeprowadzili pośrednicy pracy i doradcy zawodowi na podstawie danych zawartych w systemie elektronicznym SYRIUSZ w trakcie opracowywania projektu programu specjalnego i dokonywania analizy rynku pracy³⁴.

W 2014 r. opracowanie programu specjalnego poprzedzono sporządzeniem analizy potrzeb lokalnego rynku pracy³⁵ z uwzględnieniem diagnozy osób bezrobotnych w zakresie ich sytuacji zawodowej, zgodnie z § 2 ust. 1 *rozporządzenia MPiPS z 2014 r.* W wyniku przeprowadzonej diagnozy osób bezrobotnych w zakresie ich sytuacji zawodowej wyłoniono grupę bezrobotnych w ramach III profilu pomocy, do których zaadresowano program specjalny.

(dowód: akta kontroli str. 356)

Analizy rynku pracy z 2012 r. i 2014 r. oraz diagnozę osób bezrobotnych z 2014 r. opracował specjalista ds. programów posiadający odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. (dowód: akta kontroli str. 51-53)

³¹ Dalej „Główny Księgowy Urzędu”

³² W 2012 r. i 2014 r. nie poniesiono kosztów obsługi procedur wyboru firmy szkoleniowej, ani kosztów oceny predyspozycji zawodowych osób kwalifikowanych do wsparcia

³³ W Analizach lokalnego rynku pracy z 2012 r. i 2014 r. zawarto materiał badawczy dotyczący potrzeb pracodawców na podstawie złożonych przez nich ofert pracy. Materiał ten przedstawiono według poszczególnych zawodów z liczbą ofert pracodawców w danym zawodzie (w 2012 r. objęto analizą łącznie 1.323 ofert, a w 2014 r. – 1.584 ofert).

³⁴ Analizy rynku pracy opracowane przed przystąpieniem do realizacji 2 programów specjalnych z 2012 r. zawierały następujące obszary analityczne: charakterystykę Powiatu Gryfickiego, strukturę bezrobocia w Powiecie Gryfickim z analizą bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (charakterystyka poszczególnych grup bezrobotnych, w tym m. in. bezrobotnych do 25 r.ż., długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych powyżej 50 r.ż., bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego, bez wykształcenia średniego, zarejestrowanych bezrobotnych do 30 roku życia) analizę bezrobocia wg zawodów (grup zawodowych), analizę ofert pracy wg zawodów (grup zawodowych), analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych, opis struktury bezrobocia wśród absolwentów, planowane inwestycje tworzące nowe miejsca pracy oraz zwolnienia grupowe na terenie powiatu (w 2011 r. 4 pracodawców dokonało zgłoszeń zwolnień grupowych łącznie 232 osób, z czego 222 osoby z sektora publicznego a 10 - prywatnego, na koniec 2010 r. zarejestrowanych było w PUP 14 osób po zwolnieniach grupowych, w 2013 r. zwolnienia grupowe zgłosiło 2 pracodawców sektora prywatnego, a zwolniono 67 osób, na koniec 2013 r. w ewidencji PUP było 347 osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy).

³⁵ Analiza potrzeb lokalnego rynku pracy zawierała informacje m.in.: o strukturze wiekowej bezrobotnych, czasie pozostawania bezrobotnych bez pracy, analizę poszczególnych grup osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz zarejestrowanych bezrobotnych do 30 roku życia i bezrobotnych dla których ustalono III profil pomocy, analizę bezrobocia wg zawodów (grup zawodów); analizę ofert pracy wg zawodów (grup zawodowych); analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy oraz planowane inwestycje tworzące nowe miejsca pracy i zgłoszone zwolnienia grupowe na terenie Powiatu Gryfickiego.

Przy opracowywaniu analiz wykorzystano informacje własne, Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.

(dowód: akta kontroli str. 356)

Urząd nie analizował potrzeby objęcia programami specjalnymi osób poszukujących pracy, w szczególności zagrożonych utratą pracy, o których mowa w art. 49a ustawy o promocji zatrudnienia w związku z art. 43 tej ustawy.

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że „Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach nie przeprowadził analizy potrzeby objęcia programem specjalnym osób poszukujących pracy, w szczególności osób zagrożonych utratą pracy ze względu na fakt, iż planowano realizację programów specjalnych w formie robót publicznych, staży, zatrudnienia w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej. Natomiast zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (...) do powyższej grupy osób przepisy wyżej cytowanej ustawy przewidują stosowanie form aktywizacji zawodowej przewidzianych w art. 40, art. 41 ust. 4-7, art. 42 i art. 42a ust. 1-4 wyżej cytowanej ustawy.”

(dowód: akta kontroli str. 195,197)

Realizacja programów przebiegała we współpracy z innymi podmiotami. W projekcie programu 30-/2012 z 30.03.2012 r. Urząd wyszczególnił 41 partnerów, w tym 7 podmiotów publicznych³⁶. W zmienionym programie ujęto 36 partnerów, w tym 7 podmiotów publicznych. Starosta³⁷ zawarł:

- 38 umów³⁸ z pracodawcami na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy dla 43 skierowanych bezrobotnych, w tym 1 umowa została wypowiedziana przez Urząd z powodu niewywiązania się z warunków umowy;
- 16 umów³⁹ z pracodawcami o odbycie stażu przez 25 skierowanych bezrobotnych;
- 13 umów⁴⁰ z 11 pracodawcami o zatrudnienie 55 bezrobotnych w ramach robót publicznych.

W projekcie programu 50+/2012 z 30.03.2012 r. Urząd wyszczególnił 16 partnerów, w tym 7 podmiotów publicznych⁴¹, w zmienionym programie ujęto 13 partnerów, w tym 6 podmiotów publicznych (bez KP PSP w Gryficach), a ostatecznie Starosta zawarł:

- 10 umów⁴² z pracodawcami na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy dla 11 skierowanych bezrobotnych;
- 6 umów⁴³ z pracodawcami o odbycie stażu przez 14 skierowanych bezrobotnych;
- 16 umów⁴⁴ z 10 pracodawcami o zatrudnienie 84 bezrobotnych w ramach robót publicznych.

³⁶ Urząd Gminy Karnice, Urząd Miejski w Płotach, Urząd Gminy Brojce, Urząd Miejski w Trzebiatowie, Urząd Miejski w Gryficach, Komenda Powiatowa PSP w Gryficach, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Płotach.

³⁷ Zwany dalej „Starosta”.

³⁸ w tym: 14 umów w lipcu 2012 r. na rzecz 16 bezrobotnych, 7 - w sierpniu 2012 r. dla 9 bezrobotnych, 12 - we wrześniu 2012 r. dla 13 bezrobotnych, 2 - w październiku 2012 r. dla 2 bezrobotnych i 1 w listopadzie 2012 r. dla 1 bezrobotnego i 1 - w grudniu 2012 r. dla 2 bezrobotnych

³⁹ w tym: 8 umów w czerwcu 2012 r. dla 16 bezrobotnych, 3 - w lipcu 2012 r. dla 4 bezrobotnych, 3 - w sierpniu 2012 r. dla 3 bezrobotnych, 2 - we wrześniu 2012 r. dla 2 bezrobotnych

⁴⁰ w tym: 10 umów w czerwcu 2012 r. dla 48 bezrobotnych, 2 - w lipcu 2012 r. dla 3 bezrobotnych i 1 - w sierpniu 2012 r. dla 4 bezrobotnych

⁴¹ Urząd Gminy Karnice, Urząd Miejski w Płotach, Urząd Gminy Brojce, Urząd Miejski w Trzebiatowie, Urząd Miejski w Gryficach, Komenda Powiatowa PSP w Gryficach, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Płotach.

⁴² w tym: 3 umowy w lipcu 2012 r. dla 4 bezrobotnych, 1 - w sierpniu 2012 r. dla 1 bezrobotnego, 2 - we wrześniu 2012 r. dla 2 bezrobotnych, 1 - w październiku 2012 r. dla 1 bezrobotnego, 2 - w listopadzie 2012 r. dla 2 bezrobotnych i 1 - w grudniu 2012 r. dla 1 bezrobotnego

⁴³ w tym: 5 umów w czerwcu 2012 r. dla 13 bezrobotnych, 1 - w lipcu 2012 r. dla 1 bezrobotnego

W projekcie *programu 2014 r.* z 1.08.2014 r. Urząd wyszczególnił 15 partnerów, w tym 6 podmiotów publicznych⁴⁵. W zmienionym programie ujęto 25 partnerów, w tym 12 podmiotów publicznych⁴⁶. Starosta zawarł:

- 6 umów⁴⁷ z pracodawcami na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy dla 12 skierowanych bezrobotnych;
- 16 umów z 15 pracodawcami o odbycie stażu przez 25 skierowanych bezrobotnych (wszystkie zawarte we wrześniu 2014 r.);
- 16 umów z 10 pracodawcami o zatrudnienie 80 bezrobotnych w ramach robót publicznych (wszystkie umowy zawarte we wrześniu 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 69-70, 130)

1.4. Finansowanie realizacji programów specjalnych.

Opis stanu
faktycznego

Zatwierdzając dnia 30.03.2012 r. projekty *programów 30-/2012 i 50+/2012* oraz dnia 1.08.2014 r. – *program z 2014 r.* Starosta dokonał określenia limitu wydatków możliwych do poniesienia na ich realizację.

Na realizację *programu 30-/2012* zaplanowano kwotę 1.677.905 zł, w tym 1.474.600 zł z rezerwy MPiPS i 203.305 zł ze środków własnych Funduszu Pracy (dalej „FP”) a na realizację *programu 50+/2012* zaplanowano kwotę 1.211.005 zł, w tym 1.007.700 zł z rezerwy MPiPS i 203.305 zł ze środków własnych FP. Środki własne zaplanowane na realizację 2 programów w 2012 r. stanowiły łącznie kwotę nieprzekraczającą 10% wysokości środków FP, ustalonych według algorytmu, przyznanych na finansowanie zadań w powiecie, zgodnie z art. 66a ust 4 upzrip. Na realizację programu w 2014 r. zaplanowano kwotę 924.540 zł, w tym z rezerwy MPiPS - 618.140 zł i 306.400 zł ze środków własnych FP stanowiących 10% wysokości środków FP, ustalonych według algorytmu, przyznanych na finansowanie zadań w powiecie, zgodnie z art. 66a ust 4 upzrip.

(dowód: akta kontroli str.129)

Wniosek o przyznanie dodatkowych środków FP z rezerwy MPiPS Starosta złożył pismem z 4.05.2012 r. na dofinansowanie programu skierowanego do osób do 30 roku życia w kwocie 1.474.625 zł, i odrębnym pismem z 4.05.2012 r. - na dofinansowanie programu skierowanego do osób powyżej 50 roku życia w kwocie 1.007.765 zł. MPiPS decyzją z 22 maja 2012 r. przyznał środki FP z rezerwy MPiPS we wnioskowanych kwotach. Wnioskiem z 13.08.2014 r. Starosta wystąpił do MPiPS o przyznanie dodatkowych środków FP z rezerwy MPiPS w kwocie 618.100 zł na dofinansowanie programu . Środki we wnioskowanej kwocie zostały przyznane decyzją MPiPS z dnia 21 sierpnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 61, 62, 129)

Realizacja *programów 30-/2012 i 50+/2012* oraz *programu z 2014 r.* rozpoczęła się odpowiednio dnia 31.05.2012 r. i 1.08.2014 r., po otrzymaniu decyzji MPiPS o przyznaniu dodatkowych środków z FP, tj. zgodnie z § 11 ust. 5 *rozporządzenia z 2009 r.* i § 11 ust. 1 *rozporządzenia z 2014 r.*

(dowód: akta kontroli str. 195, 197,198)

⁴⁴ w tym: 8 umów w czerwcu 2012 r. dla 63 bezrobotnych, 2 – w lipcu 2012 r. dla 2 bezrobotnych i 5 – we wrześniu 2012 r. dla 10 bezrobotnych i 1 – w październiku 2012 dla 9 bezrobotnych.

⁴⁵ Urząd Gminy Karnice, Urząd Miejski w Płotach, Urząd Gminy Brojce, Urząd Miejski w Trzebiatowie, Urząd Miejski w Gryficach, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Płotach.

⁴⁶ Trzebiatowski Ośrodek Kultury, Komenda Powiatowa Policji w Gryficach, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Płotach, Urząd Gminy w Gryficach, Urząd Miejski w Płotach, Urząd Miejski w Trzebiatowie, Urząd Gminy w Karnicach, Zarząd Dróg Gminnych i Gospodarki Komunalnej w Trzebiatowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Gryficach, Zakład Gospodarki Komunalnej w Karnicach, Dom Pomocy Społecznej w Jarominie, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza "Dom dla Dzieci".

⁴⁷ w tym: 1 - we wrześniu 2012 r. dla 1 bezrobotnego, 4 - w październiku 2012 r. dla 10 bezrobotnych i 1 - w grudniu 2012 r. dla 1 bezrobotnego.

Zgodnie ze sprawozdaniem na realizację programu 50+/2012 wykorzystano 1.157.810,12 zł (95,6% planu), w tym z rezerwy MPiPS – 954.505,12 zł (94,7% planu) i ze środków własnych (z limitu środków FP przyznanych powiatowi) – 203.305 zł (100% planu).

Programem 50+/2012 objęto 118 osób, z tego:

- 1) 84 osoby w ramach organizacji robót publicznych (wydatkowano 640.183,10 zł, tj. 55,3 % środków programu) – na 1 bezrobotnego – 7.621,23 zł;
- 2) 14 osób w ramach organizacji staży (wydatkowano 83.920,93 zł tj. 7,2% środków programu) – na 1 bezrobotnego – 5.994,35 zł;
- 3) 11 osób w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy (wydatkowano 216.284,34 zł , tj. 18,7% środków programu) – na 1 bezrobotnego 19.662,21 zł;
- 4) 9 osób w ramach dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej (wydatkowano 186.375,80 zł, tj. 16,1% środków programu) – na 1 bezrobotnego 20.708,42 zł

Na realizację ww. instrumentów poniesiono łącznie kwotę 1.126.764,17 zł (97,3% środków programu), w tym 954.505,12 zł stanowiły środki rezerwy MPiPS, a 172.259,05 zł środki własne powiatu. Ze środków własnych FP sfinansowano wydatki w ramach SEWZ w łącznej kwocie 31.045,95 zł (2,7%) na:

- 1) jednorazowe premie za 28 bezrobotnych dla wszystkich pracodawców, którzy spełnili warunki jej uzyskania - na kwotę 19.500 zł (100% planu);
- 2) jednorazowe wsparcie pomostowe dla 8 bezrobotnych⁴⁸ - na kwotę 8.000 zł (88,9% planu);
- 3) wyposażenie 118 uczestników w „Teczki karier dla osób poszukujących pracy po 50 roku życia” - na kwotę 3.545,95 zł (100% planu)

(dowód: akta kontroli str. 116,117,119,135-136,312,313)

Zgodnie ze sprawozdaniem na realizację programu 30-/2012 wykorzystano 1.667.902,89 zł (99,4% planu), w tym z rezerwy MPiPS – 1.464.597 zł (99,3% planu) i ze środków – 203.305 zł (100% planu).

Programem 30-/2012 objęto 128⁴⁹ osób, z tego:

- 1) 55 osoby w ramach organizacji robót publicznych (wydatkowano 476.032,78 zł tj. 28,5% środków programu) – na 1 bezrobotnego – 8.655,14 zł
- 2) 25 osób w ramach organizacji staży (wydatkowano 125.237,21 zł tj. 7,5% środków programu) – na 1 bezrobotnego – 5.009,48 zł;
- 3) 43 osoby w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy (wydatkowano 881.532,12 zł – 52,9% środków programu) – na 1 bezrobotnego 20.500,74 zł (w tym: 863.327,90 zł z rezerwy FP i 18.204,22 zł ze środków własnych)
- 4) 6 osób w ramach dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej (wydatkowano 124.284 zł, tj. 7,5% środków programu) – na 1 bezrobotnego 20.714 zł - środki własne

Na realizację ww. instrumentów poniesiono łącznie kwotę 1.607.086,11 zł (96,4% środków programu), w tym 1.464.597,89 zł (87,8%) stanowiły środki rezerwy MPiPS a 142.488,22 zł (8,6%) środki własne powiatu. Ze środków własnych FP sfinansowano wydatki w ramach SEWZ w kwocie 60.816,78 zł (3,6% środków programu) na:

- 1) jednorazowe premie za 64 bezrobotnych dla wszystkich pracodawców, którzy spełnili warunki uzyskania premii - na kwotę 52.000 zł (99,0% planu);

⁴⁸ Jeden bezrobotny nie otrzymał wsparcia, ponieważ nie wystąpił o nie. Zgodnie z §7 umowy o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej Wnioskodawcy przyznawano jednorazowe wsparcie pomostowe w wysokości 1.000 zł. Wyplata wsparcia dokonywana była na wniosek Wnioskodawcy w terminie 7 dni od daty złożenia przez niego wniosku o rozliczenie wydatkowanej kwoty dofinansowania.

⁴⁹ Jedna osoba uczestniczyła w dwóch instrumentach: staż i roboty publiczne.

- 2) jednorazowe wsparcie pomostowe dla 5 bezrobotnych⁵⁰ - na kwotę 5.000 zł (83,3% planu);
- 3) wyposażenie 128 uczestników w „Vademecum poszukującego pracy” na kwotę 3.816,78 zł (100% planu).

(dowód: akta kontroli str. 108,109, 135, 136, 306, 307, 414)

Zgodnie ze sprawozdaniem na realizację programu z 2014 r. wykorzystano 912,26 tys. zł (98,7% planu), w tym z rezerwy MPiPS – 605,86 tys. zł (98,0% planu) i ze środków – 306,4 tys. zł (100% planu).

Programem tym objęto 119 osób, z tego:

- 1) 82 osoby w ramach organizacji robót publicznych (wydatkowano 487,74 tys. zł tj. 53,5% środków programu) – na 1 bezrobotnego – 6.869,58 zł
- 2) 25 osób w ramach organizacji staży (wydatkowano 96,02 tys. zł tj. 10,5% środków programu) – na 1 bezrobotnego 4.572,38 zł;
- 3) 12 osób w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy (wydatkowano 269,00 tys. zł – 29,5% środków programu) – na 1 bezrobotnego 22.416,67 zł.

SEWZ w postaci premii motywacyjnej dla osób bezrobotnych⁵¹ w łącznej kwocie 59,5 tys. zł (6,5 % środków programu) objęto wszystkich 119 uczestników programu.

(dowód: akta kontroli str. 124)

1.5. Metodyka oceny efektów programów specjalnych.

Opis stanu
faktycznego

Realizacja programów 30-/2012 i 50+/2012 oraz programu z 2014 r. rozpoczęła się po zaopiniowaniu przez Powiatową Radę Zatrudnienia (dalej: PRZ) uchwałami nr 2/2012⁵², nr 3/2012⁵³ i nr 3/2014⁵⁴, tj. zgodnie z art. 66a ust 2 upzrip.

Do obu programów realizowanych w 2012 r. dwukrotnie wprowadzano zmiany, a do programu realizowanego w 2014 r. – jeden raz. Programy i ich zmiany zostały pozytywnie zaopiniowane przez PRZ.

(dowód: akta kontroli str. 128)

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że „Pierwsze zmiany w 2012 roku w obu programach specjalnych wynikały z ustalenia ostatecznej kwoty na podstawie ustawy budżetowej na rok 2012 w dniu 17 kwietnia 2012 r. Wprowadzenie pozostałych zmian we wszystkich programach wynikały z problemów w trakcie realizacji programu: oszczędności na zadaniach wynikające z krótszego okresu odbywania stażu, robót publicznych (w związku z powstałymi oszczędnościami kierowana była większa liczba osób do danej formy wsparcia, niż zakładano), wycofanie się pracodawców ze współpracy przy realizacji programu, pozyskiwanie nowych pracodawców zainteresowanych organizacją staży, utworzeniem nowych miejsc pracy, deklaracja przez pracodawców objęcia wsparciem większej liczby bezrobotnych, po czym zmniejszenie grupy docelowej. Wprowadzenie zmian do programów było niezbędne do osiągnięcia zamierzonych w programie celów. Brak wprowadzenia zmian skutkowałoby nie osiągnięciem efektywności zatrudnieniowej oraz nie wydatkowaniem środków finansowych.”

(dowód: akta kontroli str. 195, 197, 198)

⁵⁰ Jedna osoba nie złożyła wniosku o wypłatę wsparcia pomostowego.

⁵¹ Po 500 zł na osobę.

⁵² z dnia 29 marca 2012 r. ws. zaopiniowania celowości realizacji programu specjalnego "Aktywna młodzież" (liczba osób objętych PS - 210) zmieniona uchwałą Nr 4/2012 Powiatowej Rady Zatrudnienia w Gryficach z dnia 29 maja 2012 r. (118 osób) i uchwałą Nr 8/2012 Powiatowej Rady Zatrudnienia z dnia 26 września 2012 r. (127 osób)

⁵³ z dnia 29.03.2012 r. w sprawie zaopiniowania celowości realizacji programu specjalnego pn. "Najwyższy czas" (liczba osób objętych PS - 169), zmieniona uchwałą Nr 5/2012 Rady z dnia 29 maja 2012 r. (110 osób) i uchwałą Nr 9/2012 z dnia 26.09.2012 r. (110 osób)

⁵⁴ z dnia 31.07.2014 r. w sprawie zaopiniowania celowości realizacji programu specjalnego (liczba osób objętych PS - 98 osób), zmieniona uchwałą Nr 4/2014 Rady z dnia 26 września 2014 r. (116 osób).

Skrócenie czasu odbywania stażu⁵⁵ i robót publicznych⁵⁶ wynikało z późniejszego podpisania umów z organizatorami danej formy wsparcia, w wyniku rekrutacji uzupełniającej bezrobotnych, przeprowadzonej celem wykorzystania do końca roku budżetowego oszczędności finansowych powstałych w trakcie realizacji programów.
(dowód: akta kontroli str. 154-157, 165-171, 414)

Urząd w programach określił poziomy wskaźników efektywności zatrudnieniowej w ujęciu procentowym i kosztowej w wartości przypadającej na 1 bezrobotnego, na poziomie:

- *program 30-/2012*: 80% stopa ponownego zatrudnienia uczestników programu, którzy w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie uzyskają zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podejmą działalność gospodarczą w stosunku do tych, którzy uczestniczyli w programie i koszt 15.116,26 zł na 1 uczestnika, który w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie uzyskają zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podejmą działalność gospodarczą;
- *program 50+/2012*: 80% stopa ponownego zatrudnienia uczestników programu, którzy w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie uzyskają zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podejmą działalność gospodarczą w stosunku do tych, którzy uczestniczyli w programie i koszt 13.761,42 zł na 1 uczestnika, który w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie uzyskają zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podejmą działalność gospodarczą;
- *program z 2014 r.*: 80% stopa ponownego zatrudnienia uczestników programu, którzy po zakończeniu udziału w programie w okresie do 3 miesięcy uzyskają zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podejmą działalność gospodarczą, w stosunku do tych, którzy ukończyli udział w programie i koszt 9.940,86 zł na 1 uczestnika, który w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie uzyskają zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podejmą działalność gospodarczą.

W programach z 2012 r. Urząd przyjął również własne mierniki efektywności zatrudnieniowej wyrażone liczbą osób, które podjęły pracę po zakończeniu udziału w danej formie aktywizacji (odbyłym stażu, robotach publicznych, w ramach doposażenia stanowiska i samozatrudnienia), określając również tryb dokonywania oceny. Wskaźniki te umożliwiły dokonanie rzeczywistego pomiaru skuteczności tych programów w zakresie efektywności zatrudnieniowej.

W programie z 2014 r. poza ww. wskaźnikami efektywności zatrudnieniowej i kosztowej Urząd nie wskazał innych mierników.

(dowód: akta kontroli str. 374, 394, 404)

1.6. Zasady wyłaniania i doboru uczestników programów specjalnych.

Opis stanu
faktycznego

1.6.1. Informacja o możliwości skorzystania ze środków finansowych służących aktywizacji bezrobotnych w ramach programów specjalnych upubliczniona została w formie ogłoszeń⁵⁷ na tablicach w siedzibie Urzędu, zapewniając wszystkim zainteresowanym dostęp do informacji o zasadach i kryteriach udziału w programach⁵⁸. Pracodawcy wyłonieni zostali na podstawie kontaktów z pośrednikami pracy oraz pracownikami merytorycznymi odpowiedzialnymi za poszczególne instrumenty rynku pracy, tj. organizację robót publicznych, staży

⁵⁵ W badanej próbie 10 uczestników: 4 odbyło staż pięciomiesięczny, 2 – staż czteromiesięczny, 4 – staż trzymiesięczny

⁵⁶ W badanej próbie 37 uczestników: 21 pracowało w ramach robót publicznych przez 5 miesięcy, 13 – przez 3 miesiące i 3 przez 2 miesiące.

⁵⁷ W ogłoszeniach zawarto informacje o kryteriach dodatkowych naboru wynikających z tych programów.

⁵⁸ W ogłoszeniach zamieszczono informację, że w celu uzyskania bliższych informacji zainteresowane osoby bezrobotne i pracodawcy mogą zgłaszać się do Urzędu osobiście lub uzyskać je telefonicznie (wskazano nr telefonu).

i tworzenia stanowisk pracy dla bezrobotnych przez zakup wyposażenia lub wyposażenia. W trakcie realizacji programów Urząd prowadził nabory uzupełniające dla bezrobotnych, w związku z powstającymi w toku realizacji programów oszczędnościami.

(dowód: akta kontroli str. 60, 414-419)

Po przeprowadzonej analizie lokalnego rynku pracy wspartej doświadczeniem partnerów uczestniczących w programie specjalnym zdiagnozowano grupy problemowe dla których Urząd opracował *program 30-/2012* dla bezrobotnych do 30 roku życia, w stosunku do których stosowane usługi i instrumenty rynku pracy okazały się niewystarczające, *program 50+/2012* - dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w stosunku do których stosowane usługi i instrumenty rynku pracy okazały się niewystarczające i *program z 2014 r.* dla bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 356)

1.6.2. W doborze uczestników programów Urząd kierował się zasadami określonymi w opracowanych programach specjalnych.

Zgodnie z nimi rekrutację w 2012 r. prowadzili pośrednicy pracy, którzy współpracowali z doradcą zawodowym i liderem klubu pracy, w celu wyselekcjonowania odpowiedniej grupy uczestników. Pośrednicy pracy byli odpowiedzialni za nabór osób bezrobotnych odpowiadających kryteriom programów. Natomiast w 2014 r. rekrutację prowadzili doradcy klienta.

Naborem do programów objęto osoby które same zgłaszały się do udziału w nim oraz osoby bezrobotne wyselekcjonowane na podstawie kryteriów, którym Urząd proponował udział w danym programie. Decyzję o zatrudnieniu czy przyjęciu kandydata podejmował konkretny pracodawca.

Podstawowym kryterium doboru uczestników programów z 2012 r. był wiek bezrobotnych, w stosunku do których stosowane usługi i instrumenty rynku pracy okazały się niewystarczające, tj. odpowiednio: poniżej 30 i powyżej 50 roku życia. W ramach *programu 50+/2012* kryteriami dodatkowymi było zamieszkiwanie terenów wiejskich oraz długotrwałe bezrobocie. Zakładano, że w ramach programu zaktywizowanych zostanie 50 osób długotrwałe bezrobotnych i 50 zamieszkujących tereny wiejskie. Wskaźniki te zostały osiągnięte. Natomiast w ramach *programu 30-/2012* kryteriami dodatkowymi było zamieszkiwanie terenów wiejskich, długotrwałe bezrobocie oraz brak doświadczenia zawodowego. Zakładano, że w ramach programu zaktywizowanych zostanie 45 osób długotrwałe bezrobotnych, 50 zamieszkujących tereny wiejskie oraz 41 bez doświadczenia zawodowego. Wskaźniki te zostały osiągnięte.

Podstawowym kryterium doboru uczestników *programu z 2014 r.* była przynależność do grupy bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 133-134, 200-206, 353-354, 365, 385)

We wszystkich przypadkach wytypowani uczestnicy programów spełniali założone w nim kryteria. Potrzeby bezrobotnych w zakresie pożądaných usług lub instrumentów rynku pracy w programach specjalnych realizowanych w 2012 roku rozpoznawano na podstawie Indywidualnych Planów Działań.⁵⁹ W programie specjalnym realizowanym w roku 2014 w/w potrzeby rozpoznawano na podstawie kwestionariuszy do profilowania i IPD.

(dowód: akta kontroli str. 110, 118, 133, 134)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁵⁹ Zwany dalej „IPD”

1. Ustalono, że w próbie 60 zbadanych bezrobotnych wszystkie osoby objęte badaniem miały sformułowane IPD, zgodnie z art. 34a ust 2 upzrip, jednakże ze względu na brak procedur wewnętrznych w zakresie przygotowania i realizacji programów specjalnych, w tym jednolitych zasad sporządzania i akceptowania przez osobę bezrobotną IPD, akceptacja ta miała różne formy. W 2012 r. dla 35 uczestników z 41 zbadanych sporządzono IPD w formie pisemnej, a dla 6 (14,6%) - nie. W 2014 r. 5 osób na 19 zbadanych bezrobotnych (26,3%) podpisało deklaracje przystąpienia do uczestnictwa w IPD, a 14 (74,7%) – nie. Wszyscy zbadani uczestnicy programów z 2012 r. i 2014 r. zaakceptowali przystąpienie do udziału w programie i zaproponowane formy wsparcia składając podpisy pod adnotacją o zakresie udzielonej formy wsparcia, zamieszczoną na karcie rejestracyjnej oraz na wydrukach Raportów na temat Indywidualnego Planu Działania⁶⁰ z sytemu informatycznego SYRIUSZ.

(dowód: akta kontroli str. 151-182, 193)

Pośrednik pracy wyjaśnił, że „w związku z wyjaśnieniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24.07.2014 r. dotyczącymi wejścia w życie w dniu 27.05.2014 r. znowelizowanej ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (...) nie ma konieczności drukowania indywidualnego planu działania oraz deklaracji przystąpienia klienta do w/w planu. Pracownicy tutejszego urzędu dokonują wydruku tylko raportu z wyżej wymienionego planu, w którym również są zawarte wszystkie planowane działania do zastosowania z klientem. Klient dokonuje zapoznania się z raportem, który potwierdza własnoręcznym podpisem. Wszystkie działania oraz wizyty zastosowane w indywidualnym planie działania są gromadzone w systemie Syriusz i zostały przygotowane przy udziale klientów, co potwierdzili własnoręcznym podpisem w karcie rejestracyjnej. W/w dokument został zaakceptowany przez klientów i jest on w każdej chwili dla nich dostępny. Pracownicy urzędu na prośbę bezrobotnego są zobligowani do udostępnienia indywidualnego planu działania osobie zainteresowanej (np. poprzez wydrukowanie w/w dokumentu).”

(dowód: akta kontroli str. 207)

2. Ustalano, że w 26 na 60 (43,3%) zbadanych IPD nie zindywidualizowano potrzeb i możliwości bezrobotnych⁶¹ w związku z brakiem wskazania preferowanego zawodu. W jednym przypadku w Raporcie z IPD⁶² nie wskazano zawodu preferowanego i zaproponowano osobie bezrobotnej pracę na stanowisku nie odpowiadającym wykształceniu, kwalifikacjom i doświadczeniu bezrobotnej. Po wytypowaniu do udziału w programie 30-/2012 osoba za zgodą, została skierowana do zatrudnienia na stanowisku konserwator-dozorca w ramach instrumentu wyposażenie stanowiska pracy⁶³ mimo, że posiadała wykształcenie wyższe (studia magisterskie w specjalności doradztwo finansowe, ukończone w 2011 r.) i półroczny staż pracy na stanowisku doradca klienta odbyty w 2007 r. w BPH.

(dowód: akta kontroli str. 173, 178, 189, 190, 193)

Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że „w dniu 23 lipca 2012 r. bezrobotna została zrekrutowana w trakcie osobistej wizyty w tutejszym urzędzie do programu specjalnego „Aktywna młodzież” przez pośrednika pracy oraz odbyła rozmowę wstępną z doradcą zawodowym, w trakcie której między innymi została objęta Indywidualnym Planem Działania. Fakt objęcia bezrobotnej (...) w dniu 23 lipca 2012 r. Indywidualnym Planem Działania doradca zawodowy odnotował w części

⁶⁰ Zwany dalej „Raport z IPD”

⁶¹ z uwzględnieniem m.in. poziomu wykształcenia, kwalifikacji i dotychczasowego doświadczenia zawodowego

⁶² IPD nie zostało sporządzone dla tej osoby, a zgoda bezrobotnej została wyrażona podpisem pod Raportem z IPD, w którym ujęto propozycję pracy w charakterze konserwatora – dozorca w ramach programu „Aktywna młodzież”

⁶³ Na wyposażenie stanowiska pracy składały się następujące urządzenia: zestaw kluczy, dmuchawa do liści (2.400), taczka, podkaszarka do trawy, wiertarka, wyrzynarka, piła, podkaszarka do żywopłotu, kosiarka, heblarka, zestaw do monitoringu.

„D” karty rejestracyjnej bezrobotnej, co zostało potwierdzone własnoręcznym podpisem bezrobotnej oraz pracownika Powiatowego Urzędu Pracy w Gryficach. Indywidualny Plan Działania zwyczajowo został wprowadzony do SI SYRIUSZ oraz wydrukowany został druk „Raport na temat indywidualnego planu działania”, który został potwierdzony własnoręcznym podpisem bezrobotnej (...) oraz pracownika Powiatowego Urzędu Pracy w Gryficach. Pani spełniała wymagania formalne pracodawcy (...), zawarte we wniosku o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Posiadane wykształcenie wyższe nie dyskwalifikowało bezrobotnej do możliwości skorzystania z przedmiotowej oferty pracy. Powiatowy Urząd Pracy nie dysponował ofertą pracy z branży doradztwa finansowego bądź pokrewną. Pani przyjęła propozycje odpowiedniej pracy na stanowisko konserwator-dozorca, do której posiadała pełne wymagania stawiane przez pracodawcę wobec kandydata do pracy. Pani (...) świadczyła pracę na stanowisku konserwator-dozorca w ramach oferty pracy w okresie od 01 września 2012 r. do 30 kwietnia 2014 r.”

(dowód: akta kontroli str. 195,199)

Pośrednik pracy w kwestii wskazywania w IPD zawodów preferowanych wyjaśnił, że „w systemie Syriusz w zakładce indywidualny plan działania brak jest wymaganego pola dotyczącego preferowanego zawodu klienta. W związku z powyższym pracownik urzędu przygotowujący w/w plan nie miał obowiązku ustalania i odnotowywania preferowanych przez klientów zawodów. Istnieje konieczność ustalenia warunków zakończenia indywidualnego planu działania (np. zatrudnienie, podjęcie działalności gospodarczej lub w przypadku III profilu wzrost motywacji do podjęcia pracy)”.

(dowód: akta kontroli str. 207)

Ocena cząstkowa

Urząd przygotował programy specjalne po dokonaniu analizy lokalnego rynku pracy i diagnozy sytuacji bezrobotnych. Dokumenty te spełniały wymogi przepisów rozporządzeń MPiPS z 2009 r. i z 2014 r.

2. Rzetelność, prawidłowość i skuteczność realizacji programów.

2.1. Formy wsparcia i dobór uczestników.

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie Urząd realizował programy specjalne skierowane wyłącznie do osób bezrobotnych. (dowód: akta kontroli str. 126)

2.2. Charakterystyka programów specjalnych realizowanych przez Urząd.

Opis stanu faktycznego

Programy specjalne realizowano w ramach roku budżetowego po otrzymaniu decyzji o przyznaniu środków, w 2012 r. od 31 maja, a w 2014 r. od września.

Realizowane programy w trakcie roku były zmieniane przez Starostę, a po uzyskaniu pozytywnej opinii PRZ niezwłocznie przekazywane do WUP.

(dowód: akta kontroli str. 128-131)

Na realizację 2 programów w 2012 r. wydatkowano łącznie 2.833,5 tys. zł⁶⁴, w tym na program 30-/2012 – 1.667,7 tys. zł, a na program 50+/2012 – 1.165,8 tys. zł. W obu programach wzięło udział 246 bezrobotnych, w tym:

- 128 w programie 30-/2012 (55 osób w ramach robót publicznych, 25 osób odbyło staż, 43 osoby zatrudniono w ramach refundacji doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy, 6 osób podjęło działalność gospodarczą);
- 118 w programie 50+/2012 (84 osób w ramach robót publicznych, 14 osób odbyło staż, 11 osób zatrudniono w ramach refundacji doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy, 9 osób podjęło działalność gospodarczą).

⁶⁴ Według ewidencji księgowej

Na realizację programu w 2014 r. wydatkowano 912,3 tys. zł, w którym udział wzięło 119 bezrobotnych (82 osób w ramach robót publicznych, 25 osób odbyło staż, 12 osób zatrudniono w ramach refundacji doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy).

(dowód: akta kontroli str.137,138)

2.3. Realizacja programów specjalnych.

Opis stanu faktycznego

2.3. Badaniem kontrolnym objęto 60 osób⁶⁵ spośród 365 (liczba osób, które w ramach programów specjalnych zostały objęte wsparciem SEWZ). Wyboru dokonano losowo w ilości proporcjonalnej do liczby osób uczestniczących w danej formie aktywizacji.

Kontrola wykazała, że w badanym zakresie:

- środki poniesione na aktywizację ww. osób wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem,
- wybór uczestników programów specjalnych był zgodny z przyjętymi zasadami;
- stosowano procedury zapewniające oszczędne wydatkowanie środków,
- programami specjalnymi obejmowano w pierwszej kolejności bezrobotnych, którzy byli w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- zaproponowane w 2014 r. w ramach wsparcia instrumenty były zgodne z III profilem bezrobotnych,
- wszystkich uczestników programów oraz organizatorów i partnerów traktowano równo w zakresie udzielonego wsparcia.

(dowód: akta kontroli, str. 151-181)

2.3.1. Do poszczególnych instrumentów rynku pracy ujętych w programach zastosowano SEWZ:

Program 30-/2012:

- wyposażenie uczestników w materiały instruktażowe "Vademecum poszukującego pracy" (128 osób);
- jednorazowe wsparcie pomostowe dla zakładających działalność gospodarczą w kwocie 1.000 zł (5 osób⁶⁶);
- jednorazowe premie dla pracodawców w kwocie 1.000 zł i 500 zł⁶⁷ (za 64 osoby bezrobotne zatrudnione po zakończeniu udziału w programie przez pracodawców, którzy spełnili warunki określone w umowie);

Program 50+/2012:

- wyposażenie uczestników w materiały instruktażowe "Teczki karier dla osób poszukujących pracy" (118 osób);
- jednorazowe wsparcie pomostowe dla zakładających działalność gospodarczą w kwocie 1.000 zł (8 osób⁶⁸);
- jednorazowe premie dla pracodawców w kwocie 1.000 zł i 500 zł⁶⁹ (za 28 osób bezrobotnych zatrudnionych po zakończeniu udziału w programie przez pracodawców, którzy spełnili warunki określone w umowie);

Program z 2014 r. – osoby objęte III profilem pomocy:

- premie motywacyjne dla każdego bezrobotnego⁷⁰ w kwocie 500 zł (119 osób).

⁶⁵ Zbadano dokumentację: 37 osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych; 11 osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach refundacji doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy; 2 osób, które w związku z uzyskaniem środków na rozwój przedsiębiorczości podjęły działalność gospodarczą; 10 osób bezrobotnych skierowanych na odbycie stażu.

⁶⁶ Na 6 uczestników programu, którzy podjęli działalność gospodarczą 1 – nie złożył wniosku o wsparcie pomostowe.

⁶⁷ Zgodnie z umowami zawartymi przez Urząd: dla organizatorów robót publicznych i staży po 500 zł za zatrudnienie 1 osoby bezrobotnej po zakończeniu uczestnictwa w programie na okres nie krótszy niż 3 miesiące, a dla pracodawców tworzących stanowisko pracy w ramach dotacji na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy po 1.000 zł za zatrudnienie 1 osoby bezrobotnej na okres nie krótszy niż 24 miesiące.

⁶⁸ Na 9 uczestników programu, którzy podjęli działalność gospodarczą 1 – nie złożył wniosku o wsparcie pomostowe

⁶⁹ Według zasad jak w programie „Aktywna młodzież”.

(dowód: akta kontroli str. 135, 136, 303-352)

2.3.2. Organizacja staży

Analizą objęto 10 osób na ogólną liczbę 64 uczestniczących w tej formie aktywizacji (15,6%).

Wszyscy pracodawcy w badanej próbie we wnioskach deklarowali chęć zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu. Obowiązek taki został następnie ujęty w podpisywanych umowach, a wyniki badania wskazały, że wywiązali się oni z tej deklaracji. Umowy o pracę obejmowały głównie okres od 1 do 3 miesięcy, a jednym przypadkiem - okres 3,5 roku, zawsze w pełnym wymiarze godzin. Nie stwierdzono przypadków, aby bezrobotny był ponownie skierowany na staż do tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy.

Zarówno wnioski o organizację stażu jak i zawarte umowy spełniały wymogi określone w obowiązujących przepisach⁷¹. Oceny formalnej wniosków dokonywała komisja powołana zarządzeniem Dyrektora Urzędu. Przewodniczący jak i członkowie komisji posiadali staż pracy, wykształcenie i doświadczenie zawodowe pozwalające na prawidłową realizację powierzonych im zadań.

Wszyscy bezrobotni skierowani na staż spełniali wymogi formalne określone w programach specjalnych (osoby do 30 roku życia w programie 30-/2012, powyżej 50 roku życia w programie 50+/2012 i o ustalonym III profilu pomocy w programie z 2014 r.). We wszystkich przypadkach stażysta wykonywał zadania przewidziane w umowie. Skierowani bezrobotni wykonywali prace adekwatne do wykształcenia, kwalifikacji i preferencji m.in. na stanowiskach: wizażystki - stylistki, opiekuna świetlicy wiejskiej, pomocy nauczyciela w przedszkolu językowym, pracownika biurowego, blacharza samochodowego, robotnika gospodarczego. W ramach kontroli i monitoringu przebiegu stażu, Urząd wymagał dostarczenia list obecności bezrobotnego odbywającego staż, umów o pracę po odbyciu stażu, a także zaświadczeń o odbyciu stażu i opinii po odbyciu stażu zawierającej informacje o zadaniach realizowanych przez uczestnika.

(dowód: akta kontroli str. 151-157)

2.3.3. Organizacja robót publicznych

Analizą objęto 37 osób na ogólną liczbę 221 uczestniczących w tej formie aktywizacji (tj. 16,7%).

Wnioski pracodawców o organizację robót publicznych zawierały wymagane informacje i zostały do nich dołączone odpowiednie dokumenty. W umowach zawarto regulacje, o których mowa w § 6 ust. 1 i § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie robót⁷². Kwoty przyznanej refundacji nie przekraczały ustawowego limitu⁷³, który ustalono w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia. Wysokość refundacji kosztów zatrudnienia była stała dla wszystkich pracodawców.

⁷⁰ Premia pełniła funkcję zachęty dla osób przystępujących do projektu, aby przed otrzymaniem pierwszej wypłaty, mogli przygotować się do podjęcia pracy oraz pełniła funkcję motywacyjną do podjęcia pracy przez osoby bezrobotne z ustalonym III profilem pomocy, które utraciły motywację do pracy.

⁷¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych (Dz. U. Nr 142, poz. 1160).

⁷² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 stycznia 2009 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. Nr 5, poz. 25), dalej: *rozporządzenie w sprawie robót*. Uchylone z dniem 1 lipca 2014 r.

⁷³ Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia starosta zwraca organizatorowi robót publicznych, który zatrudniał skierowanych bezrobotnych przez okres do 6 miesięcy, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składek na ubezpieczenia społeczne bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz 50% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

Pracodawcy wywiązali się z deklaracji zatrudnienia bezrobotnych, po upływie okresu zatrudnienia w ramach robót publicznych, na okres od 14 dni do 3 miesięcy⁷⁴. Okres zatrudnienia po zakończeniu uczestnictwa w programie wyniósł 5 miesięcy w przypadku 21 uczestników, 3 miesiące w przypadku 12 uczestników, 1 miesiąc w przypadku 4 uczestników (10,8% badanych). Skierowani bezrobotni wykonywali roboty w zakładzie gospodarki komunalnej, zarządzie dróg i gospodarki komunalnej, w domu pomocy społecznej, stowarzyszeniu i urzędach samorządu terytorialnego na stanowiskach: pracownika biurowego, opiekuna, pokojowej, pomocy nauczyciela terapeutę, pracownika gospodarczego i robotnika gospodarczego.

(dowód: akta kontroli, str. 158-171)

2.3.4. Refundacja kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowisk pracy

Badaniem objęto 11 osób na ogólną liczbę 66 uczestniczących w tej formie aktywizacji (tj. 16,7%).

Środki na wyposażenie stanowiska pracy były przyznawane na podstawie złożonych przez pracodawców wniosków oraz na podstawie zawartej umowy pomiędzy pracodawcą i Urzędem. Zawarte umowy spełniały wymogi określone w obowiązujących wówczas przepisach⁷⁵. Wszyscy badani, spełniali wymogi formalne określone w założeniach programów, w których uczestniczyli.

Analiza wniosków, zawartych umów oraz dokumentów rozliczeniowych wykazała, że rozliczenie przyznanej kwoty nastąpiło w terminie wynikającym z zawartych umów, zakupów dokonano zgodnie z wykazem zamieszczonym we wniosku o refundację oraz w terminie wynikającym z umowy, refundowane wyposażenie odpowiadało stanowiskom pracy, na których zatrudniano bezrobotnych. Wysokość refundacji mieściła się w przyjętych prawem limitach.

W umowach pracodawcy zostali zobligowani do utrzymania utworzonego stanowiska pracy przez 24 miesiące. Pracodawcy zatrudnili skierowanych bezrobotnych m.in. na następujących stanowiskach: serwisant urządzeń, sprzedawca, kasjer, dozorca, konserwator, pracownik ogólnobudowlany, stolarz, kosmetyczka, operator maszyn stolarskich, pracownik leśny, kierownik serwisu technicznego. Pracodawcy zakupili m.in.: dmuchawę do liści, podkaszarkę do trawy, wyrzynarkę, piłę, podkaszarkę do żywopłotu, zestaw do monitoringu, rusztowanie elewacyjne, wibrator do betonu, zagłębiarkę z osprzętem, sprężarkę, urządzenie do sterylizacji, fotele kosmetyczne, trak taśmowy z wyposażeniem, wyciągarkę, kosi mechaniczne, pilarki, zestaw komputerowy, program komputerowy, urządzenie wielofunkcyjne, meble biurowe, regał na warzywa, wagę, szafę chłodniczą. Pracodawcy 9 uczestników programów 30-/2012 i 50+/2012 spełnili wymóg określony w umowie i utrzymali utworzone stanowisko przynajmniej przez dwa lata, umowy z 2 uczestnikami programu z 2014 r. były w trakcie realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 172-180)

2.3.5. Przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej

Analizą objęto 2 bezrobotnych na ogólną liczbę 15 uczestniczących w tej formie aktywizacji (tj. 13,3%).

Środki na podjęcie działalności gospodarczej były przyznawane na podstawie złożonych przez bezrobotnych wniosków oraz na podstawie zawartej umowy pomiędzy bezrobotnym i Urzędem. Zarówno wnioski jak i zawarte umowy spełniały

⁷⁴ Umowy z badanymi bezrobotnym podpisane zostały na okres od 2 do 5 miesięcy.

⁷⁵ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 155, poz. 922), uchylone z dniem 30 kwietnia 2012 r. oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2012 r., poz. 457 ze zm.)

wymogi określone w obowiązujących wówczas przepisach⁷⁶. Wszyscy bezrobotni którzy otrzymali środki na założenie własnej działalności gospodarczej, spełniali wymogi formalne określone w założeniach programów specjalnych. Procedura w zakresie oceny formalnej wniosków była podobna jak w przypadku refundacji kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowisk pracy. Analiza wniosków, zawartych umów oraz dokumentów rozliczeniowych pozwoliła stwierdzić, że deklarowane jak i zrealizowane wydatki były zgodne z efektami, jakim miały one służyć i zgodne z planowanym profilem działalności gospodarczej. W ramach przyznanych środków bezrobotni podjęli działalność gospodarczą w zakresie: usług fryzjerskich i robót budowlanych. Wysokość dofinansowania mieściła się w przyjętych prawem limitach.

(dowód: akta kontroli str. 181,182)

Jeden z badanych uczestników programu spełnił wymóg określony w umowie i prowadził działalność gospodarczą przez 2 lata i na 12 czerwca 2015 r. nadal prowadził. Z drugim badanym uczestnikiem Starosta rozwiązał umowę z powodu niedotrzymania jej warunków i wszczął czynności windykacyjne należności w wysokości udzielonej dotacji wraz z należnymi odsetkami (szczegóły omówiono w dalszej części wystąpienia w punkcie 3). Na dzień 12 czerwca 2015 r. uczestnik był bezrobotny i widniał w rejestrach Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 181-183)

2.4. Efektywność kosztowa i zatrudnieniowa.

Opis stanu faktycznego

Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej założone w tych programach zostały osiągnięte na wyższym, niż zakładano poziomie. Spośród osób, które ukończyły programy specjalne 313 osób (85,8%) w okresie do trzech miesięcy po zakończeniu programów uzyskało zatrudnienie, tj.:

- w *programie 50+/2012* na poziomie 81,4 %⁷⁷ (zatrudnionych 98 osób na 118 uczestników) a efektywność mierzona wskaźnikami określonymi przez Urząd: 100% liczba podjęć pracy po zakończeniu programu w odniesieniu do planowanej wartości miernika w instrumencie: staże (11 osób) i wyposażenie stanowisk pracy (11 osób), liczba podjęć po odbytych robotach publicznych na poziomie 106,3% (67 na 63 planowanych) oraz liczba podjęć w zakresie samozatrudnienia na poziomie 100 % (9 osób);
- w *programie 30-/2012* łącznie na poziomie 88,3 %⁷⁸ (113 osób na 128 uczestników), a efektywność mierzona wskaźnikami określonymi przez Urząd: 100% liczba podjęć pracy po zakończeniu programu w odniesieniu do planowanej wartości miernika w każdym z 4 instrumentów: staże (20 osób), roboty publiczne (44 osoby), wyposażenie stanowisk pracy (43 osoby), rozpoczęcie działalności gospodarczej (6 osób);
- w *programie z 2014 r.* łącznie na poziomie 87,4%⁷⁹ (104 osoby na 119 uczestników), w tym wskaźniki efektywności w zakresie poszczególnych instrumentów wyniosły odpowiednio dla: staży – 84,0% (21 osób zatrudnionych w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu programu na 25 uczestników, którzy zakończyli udział w programie), robót publicznych - 86,6% (71 osób na 82 uczestników), wyposażenia stanowisk pracy - 100,0% (12 osób).

(dowód: akta kontroli str.92, 93, 113, 121, 124)

⁷⁶ Patrz przypis nr 75.

⁷⁷ Wskaźnik założony w programie – 80%.

⁷⁸ Wskaźnik założony w programie – 80%.

⁷⁹ Wskaźnik założony w programie - 80%.

Analiza trwałości zatrudnienia 60 osób wytypowanych do badań szczegółowych wykazała, że według stanu na 12 czerwca 2015 r.:

- 20 (33,3% badanej populacji), pozostawało bezrobotnymi, w tym 2 osoby bez prawa do zasiłku,
- 6 osób (10%) zostało wykreślonych z ewidencji Urzędu,
- 1 osoba (1,7%) nie stawiała się w Urzędzie w wyznaczonym terminie,
- 33 osoby (55%) prowadziły działalność gospodarczą lub pracowały.

Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej osiągnięte przez 60 bezrobotnych według poszczególnych instrumentów rynku pracy przedstawiały się następująco:

W ramach programu 30-/2012:

- dofinansowanie podjęcie działalności gospodarczej - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej⁸⁰ wyniósł 100,0%, w okresie podwojonym – 100,0% i na dzień badań kontrolnych⁸¹ – 100,0%;
- refundacja kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 57,1%, w okresie podwojonym – 57,1% i na dzień badań kontrolnych – 57,1%;
- organizacja robót publicznych - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 90%, w okresie podwojonym – 30% i na dzień badań kontrolnych – 50%;
- organizacja staży - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 100%, w okresie podwojonym – 25% i na dzień badań kontrolnych – 50%;

W ramach programu 50+/2012:

- dofinansowanie podjęcie działalności gospodarczej - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej⁸² wyniósł 0%, w okresie podwojonym – 0% i na dzień badań kontrolnych⁸³ – 0%;
- refundacja kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 50%, w okresie podwojonym – 50% i na dzień badań kontrolnych – 50%;
- organizacja robót publicznych - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 78,6%, w okresie podwojonym – 7,1% i na dzień badań kontrolnych – 28,6%;
- organizacja staży - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 50%, w okresie podwojonym – 0% i na dzień badań kontrolnych – 25%;

W ramach programu z 2014 r.:

- refundacja kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy – umowy w trakcie realizacji;
- organizacja robót publicznych - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 76,9%, w okresie podwojonym – 23,1% i na dzień badań kontrolnych – 53,8%;
- organizacja staży - wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wyniósł 100%, w okresie podwojonym – 75% i na dzień badań kontrolnych – 75%.

(dowód: akta kontroli str. 183-188)

Efektywność kosztowa na jednego uczestnika⁸⁴ osiągnięta dla całego:

- programu 30-/2012 wyniosła 14.760,20 zł, tj. 97,6% planowanej (15.116,26 zł), a w zakresie poszczególnych instrumentów rynku pracy: efektywność kosztowa wyposażenia stanowiska pracy wyniosła 20.500,75 zł, podjęcia działalności gospodarczej – 20.714 zł, organizacji robót publicznych – 10.818,93 zł, staży – 6.261,86 zł i SEWZ – 538,20 zł;

⁸⁰ W okresie 3 miesięcy od zakończenia danej formy lub w okresie 2 lat.

⁸¹ Tj. na 1 czerwca 2015 r.

⁸² W okresie 3 miesięcy od zakończenia danej formy lub 2 lat.

⁸³ Tj. na 1 czerwca 2015 r.

⁸⁴ Liczona liczbą osób które po zakończeniu udziału w danej formie znalazły pracę (zatrudnienie).

- programu 50+/2012 wyniosła 11.814,39 zł, tj. 85,9% planowanej (13.761,42 zł), a w zakresie poszczególnych instrumentów rynku pracy: efektywność kosztowa doposażenia stanowiska pracy wyniosła 19.662,21 zł, podjęcia działalności gospodarczej – 20.708,42 zł, organizacji robót publicznych – 9.554,97 zł, staży – 7.629,18 zł i SEWZ – 316,80 zł;
- programu z 2014 r. wyniosła 8.771,73 zł, tj. 88,2% planowanej (9.940,86 zł) i liczona była wielkością kosztów poniesionych na 1 osobę zatrudnioną w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie, efektywność kosztowa doposażenia stanowiska pracy wyniosła 22.416,67 zł, organizacji robót publicznych – 6.869,58 zł, staży – 4.572,38 zł i SEWZ – 8.829,33 zł.

(dowód: akta kontroli str. 94, 124, 374, 394, 404)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W badanym okresie Urząd zrealizował wszystkie programy specjalne uzyskując wyższą, niż zakładano efektywność zatrudnieniową i kosztową. Zastosowane przez Urząd instrumenty i usługi rynku pracy, a także SEWZ były zgodne z prawem i regulacjami wewnętrznymi, a wydatkowane na nie środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

3. Monitorowanie i kontrola realizowanych programów specjalnych.

Opis stanu
faktycznego

Urząd prowadził monitoring programów zgodnie z przyjętymi założeniami. Monitoring prowadzono w formie kontroli⁸⁵ prawidłowości realizacji umów o organizację staży i robót publicznych, kontroli⁸⁶ wyposażenia stanowiska pracy przed wypłatą refundacji i skierowaniem osoby bezrobotnej i wizyt monitorujących nowopowstałych przedsiębiorców, celem sprawdzenia prawidłowości dokonanych zakupów urządzeń i sprzętu przez nowopowstałego przedsiębiorcę i wyposażenia stanowiska pracy przez podmiot korzystający z refundacji⁸⁷ oraz wizyt w miejscu organizacji staży lub robót publicznych celem sprawdzenia dotrzymania warunków umowy przez pracodawców. Ponadto Urząd prowadził monitoring dokumentacji składanej przez pracodawców, zgodnie z warunkami umów.

(dowód: akta kontroli str.82-91)

W kontrolowanym okresie Urząd przeprowadził:

- 25 wizyt monitorujących program 50+/2012, w tym: 14 wizyt u wszystkich 10 pracodawców zatrudniających bezrobotnych na nowo wyposażonych stanowiskach pracy, 7 wizyt u nowopowstałych przedsiębiorców i po 2 wizyty u organizatorów staży⁸⁸ i robót publicznych⁸⁹;
- 60 wizyt monitorujących program 30-/2012, w tym: 50 wizyt u wszystkich 37 pracodawców zatrudniających bezrobotnych na nowo wyposażonych stanowiskach pracy, 6 wizyt u wszystkich nowopowstałych przedsiębiorców i po 2 wizyty u organizatorów staży⁹⁰ i robót publicznych⁹¹;

⁸⁵ Celem ujednolicenia nazewnictwa dalej zwane „wizyty monitorujące”.

⁸⁶ Celem ujednolicenia nazewnictwa dalej zwane „wizyty monitorujące”.

⁸⁷ Zgodnie z uregulowaniami zawartymi w umowach podmiot zobowiązany był do umożliwienia urzędowi sprawdzenia wyposażonego lub doposażonego stanowiska przez wypłatą refundacji i skierowaniem osoby bezrobotnej (§ 3 ust 5 umowy w sprawie refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy) lub przeprowadzenie wizyty monitorująco-sprawdzającej w celu oceny prawidłowości wykonania umowy, przyjęcia informacji i wyjaśnień (§ 5 ust. 4 umowy o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej).

⁸⁸ Skontrolowano 2 spośród 6 pracodawców.

⁸⁹ Skontrolowano 2 spośród 10 pracodawców.

⁹⁰ Skontrolowano 2 z 16 pracodawców.

- 12 wizyt monitorujących program z 2014 r., w tym: 6 wizyt u wszystkich 6 pracodawców zatrudniających bezrobotnych na nowo wyposażonych stanowiskach pracy, 5 wizyt u organizatorów staży (na 15 pracodawców) oraz 1 wizytę u organizatorów robót publicznych (na 10 pracodawców).

(dowód: akta kontroli str.95-104)

W kwestii małej ilości kontroli organizatorów staży i robót publicznych, Dyrektor Urzędu wyjaśniła, że „Ograniczenia wizyt monitorujących u pracodawców zatrudniających bezrobotnych w ramach staży wynikały z braku środków komunikacji, a korzystanie z samochodów prywatnych do celów służbowych pracowników urzędu generuje dodatkowe koszty dla urzędu. Bieżący monitoring odbywał się w siedzibie urzędu i polegał na: dostarczaniu list obecności, informacji o przerwaniu odbywania stażu, opinii, kart stażu, umów o pracę lub cywilnoprawnych po zakończonym stażu, deklaracji ZUS RCA. Dostarczanie w/w dokumentów pozwalało na monitorowanie prawidłowej realizacji umów zawartych z pracodawcami. Ograniczenia wizyt monitorujących u pracodawców zatrudniających bezrobotnych w ramach robót publicznych wynikały z braku środków komunikacji (...). Bieżący monitoring odbywał się w siedzibie urzędu i polegał na: dostarczaniu umów o pracę, wniosków o zwrot części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych wraz z listami obecności, informacji o rozwiązaniu umowy o pracę z pracownikiem wraz ze świadectwem pracy, umów o pracę/ cywilnoprawnych po zakończeniu umowy zawartej z pracodawcami.”

(dowód: akta kontroli str.195, 198, 199)

Na podstawie badań 60 uczestników ustalono, że działania monitorujące były skuteczne. Kontrola metod monitoringu wykazała, że Urząd stosował dobrą praktykę polegającą na prowadzeniu kontroli dwutorowo: na stanowisku pracy bezrobotnego korzystającego z określonej formy wsparcia oraz kontroli dokumentów przedkładanych przez organizatorów form aktywizacji bezrobotnych.

Przykład: Po przeprowadzonej dwukrotnie wizycie monitorującej, analizie przedłożonych faktur i wystosowaniu zapytania do wystawcy faktur pracownicy Urzędu⁹² stwierdzili wykorzystanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w kwocie 20,1 tys. zł niezgodnie z warunkami umowy. Urząd w ślad za ujawnionymi nieprawidłowościami złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa⁹³ przez dotowanego oraz po bezskutecznej windykacji, wniósł pozew do sądu o zwrot dotacji wraz z należnymi odsetkami⁹⁴.

(dowód: akta kontroli str.181, 182)

Sprawozdania z realizacji w 2012 r. programów 30-/2012 i 50+/2012 zostały przekazane do WUP w dniu 15 marca 2013 r. tj. w terminie określonym w Zasadach do PS 50+ i Zasadach do PS 30-. Sprawozdania sporządzono w układzie wynikającym z ww. dokumentów.

⁹¹ Skontrolowano 2 z 11 pracodawców.

⁹² pierwsza wizyta monitorująca z 06.05.2013 r., mająca na celu sprawdzenie zgodności dokonanych przez podmiot zakupów ze specyfikacją stanowiącą załącznik nr 3 do umowy wykazała, że do oględzin Dotowany nie udostępnił wszystkich urządzeń, będących przedmiotem dofinansowania. Ponowne oględziny przeprowadzone 28.06.2013 r. wykazały, że Dotowany posiada pozostałe urządzenia, lecz dalsze czynności sprawdzające autentyczność faktur doprowadziły do ujawnienia, że firma u której Dotowany rzekomo dokonał zakupu przedmiotowych urządzeń, nie jest wystawcą przedłożonych faktur.

⁹³ Dochodzenie umorzono postanowieniem z dnia 10.10.2013 r. wobec niewykrycia sprawcy i wobec braku znamion czynu zabronionego (w uzasadnieniu stwierdzono, iż mimo że faktury nie są autentyczne to Dotowany składając je w PUP nie miał świadomości iż są podrobione). Niezależnie od powyższego Starosta dnia 5.11.2013 r. wypowiedział umowę o przyznanie dofinansowania i jednocześnie zażądał zwrotu całej dotacji.

⁹⁴ Sprawa w toku.

Sprawozdanie z realizacji *programu w 2014 r.* na rzecz osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy zostało przekazane do WUP pismem z dnia 18 czerwca 2015 r., tj. w terminie określonym w piśmie WUP z 11 czerwca 2015 r.⁹⁵ i w formie określonej w zasadach na 2014 r.

(dowód: akta kontroli str.105-125)

W sprawozdaniach z realizacji *programów 30-/2012 i 50+/2012* Urząd rzetelnie ujął dane o osiągniętych wskaźnikach efektywności zatrudnieniowej, bazując na informacjach o poszczególnych uczestnikach danego programu, na podstawie akt w teczkach osobowych i danych zawartych w systemie SYRIUSZ.

Sprawozdanie z *programu z 2014 r.* zawierało rzetelne dane w zakresie wykorzystania środków na realizację poszczególnych instrumentów rynku pracy i SEWZ. Zgodnie z ewidencją księgową na sfinansowanie programu wykorzystano kwotę 912.259,70 zł, z tego 59.500 zł na SEWZ i 852.759,70 zł na aktywizację zawodową w ramach 3 instrumentów rynku pracy, tj.: na organizację staży – 96.019,80 zł, na organizację robót publicznych – 487.739,90 zł i na refundację kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowisk pracy – 269.000 zł.

(dowód: akta kontroli str.135-138, 232-235)

Wydatki wykazane w sprawozdaniu z realizacji *programu 30-/2012* w kwocie 1.157.810,12 zł były niższe o 8.046,44 zł od ujętych w ewidencji księgowej Urzędu, a wydatki wykazane w sprawozdaniu z realizacji *programu 50+/2012* w kwocie 1.667.902,89 zł były wyższe o 233,82 zł od ujętych w ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str.135-138, 141-150, 216, 224)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Niezgodnie z ewidencją księgową wykazano w sprawozdaniu z realizacji *programu 30-/2012* wykorzystanie środków na organizację robót publicznych w kwocie 476.032,78 zł, tj. o 240,38 zł więcej, niż wynikało to z ksiąg rachunkowych⁹⁶ oraz na zakup „Vademecum poszukującego pracy” w kwocie 3.816,78 zł, tj. o 6,56 zł mniej niż wynikało to z ksiąg rachunkowych, zawyżając tym samym łączną kwotę wydatków poniesionych na sfinansowanie programu o 233,82 zł. Natomiast w sprawozdaniu z realizacji *programu 50+/2012* wykazano wykorzystanie środków na refundację kosztów doposażenia / wyposażenia stanowisk pracy w kwocie 216.284,34 zł, tj. o 8.053 zł niższej niż wynikało to z ksiąg rachunkowych⁹⁷ oraz na zakup „Teczki karier dla osób poszukujących pracy” w kwocie 3.545,95 zł, tj. o 6,56 zł więcej, niż wynikało to z ksiąg rachunkowych, zaniżając tym samym łączną kwotę wydatków poniesionych na sfinansowanie programu o 8.046,44 zł.

(dowód: akta kontroli str.135-138, 211-231)

Główny Księgowy w sprawie różnic w danych ewidencyjnych i sprawozdawczych w *programie 50+/2012* „Najwyższy Czas” wyjaśniła, że „pracownik sporządzający sprawozdanie z wydatków omyłkowo podwójnie odjął VAT od doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy w kwocie 8.050 zł - zwrócony w 2012 r., oraz popełnił błąd w przepisywaniu kwoty doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy zaniżając o kwotę 3 zł, wydatek poniesiony na publikacje książkowe w wysokości 3.545,95 zł zapłacony w dziale księgowości w wysokości 3.539,30 zł, różnica +6,56 zł.”

⁹⁵ Przesłany e-mailem

⁹⁶ Saldo Wn konta 853-030-003-RPRef-4010-00 w kwocie 406.320,16 zł oraz saldo Wn konta 853-030-003-RPRef-4110-00 w kwocie 69.472,24 zł łącznie daje kwotę 475.792,40 zł

⁹⁷ Saldo Wn konta 853-031-021-Doposaz-4210-00 w kwocie 224.337,34 zł.

W sprawie różnic w danych ewidencyjnych i sprawozdawczych w programie 30-/2012 „Aktywna młodzież” Główny Księgowy wyjaśniła, że „pracownik do sprawozdania z wydatków korzystał z Monitoringu Finansowego, gdzie realizacja robót publicznych wykazana jest w kwocie 476.032,78 zł, a w ewidencji księgowej prawidłowa realizacja wyniosła 475.792,40 zł, stąd różnica 240,38 zł. Z upływem czasu Urząd zaobserwował, iż Monitoring Finansowy pokazuje niepoprawną realizację zadań mimo, że Sygnity cały czas udoskonalała system. Wydatek poniesiony na publikacje książkowe w wysokości 3.816,78 zł zapłacony w dziale księgowości w wysokości 3.823,34 zł, różnica -6,56 zł”

(dowód: akta kontroli str.139- 140)

Pracownik zatrudniony na stanowisku ds. programów wyjaśnił, że:

„(...) w sprawozdaniu z realizacji programu specjalnego „Najwyższy czas” było omyłkowe dwukrotne pomniejszenie wydatków o kwotę 8.050 zł. zwróconego VAT od refundacji kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowisk pracy oraz pomyłka w przepisywaniu wartości do sprawozdania w wysokości 3 zł. Przyczyną zamieszczenia błędnych danych w sprawozdaniu z realizacji programu specjalnego „Aktywna młodzież” była niezgodność o kwotę 240,38 zł. między danymi wynikającymi z systemu Syriusz a danymi wynikającymi z księgowości. Pozostałe dane ujęte w sprawozdaniach są zgodne ze środkami faktycznie wydatkowanymi. Łączna wartość wydatków poniesionych na zakup podręczników ujęta w sprawozdaniach jest zgodna z łączną wartością wynikającą z ksiąg rachunkowych.”

(dowód: akta kontroli str. 412-413)

Ocena częściowa

Urząd na bieżąco monitorował realizację programów specjalnych, a w celu wydatkowania całości zaplanowanych środków dokonywał stosownych zmian, po uzyskaniu pozytywnej opinii PRZ. Urząd prawidłowo kontrolował realizację programów specjalnych zgodnie z zawartymi umowami, weryfikując zasadność dokonanych wydatków.

Zmiany w przepisach korzystanie wpłynęły na aktywizację bezrobotnych, ponieważ przeprowadzone przez Urząd profilowanie bezrobotnych umożliwiło wyłonienie jednorodnej grupy bezrobotnych, do której zaadresowano w 2014 r. program specjalny.

Sprawozdania z realizacji programów w 2012 r. były nierzetelne pod względem finansowym, ponieważ nie dokonano porównania zamieszczonych w nich kwot z ewidencją księgową. NIK zwraca uwagę, że podczas sporządzania sprawozdań merytorycznych z realizacji programów konieczne jest uzgadnianie danych ze służbami finansowymi dla zapewnienia ich rzetelności od strony finansowej.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹⁸, wnosi o:

1. Sporządzanie sprawozdań z realizacji programów na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej Urzędu.
2. Wzmocnienie nadzoru służb księgowych nad rozliczeniem finansowym programów specjalnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁹⁸ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm. – zwana dalej „ustawa o NIK”.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 14 lipca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

Kontroler

Iwona Gołębiowska
Specjalista kontroli państwowej